

Handläggare
Mats Christensson
Telefon: 08-50812201**Till**
Södermalms stadsdelsnämnd
21 augusti 2025

Remiss - Motion om att inrätta arkitekturzoner i city och stadens äldre stadsdelar, KS 2025/290

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/290

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått en motion av Mikael Valier Furtenbach (KD) om att inrätta arkitekturzoner i city och stadens äldre stadsdelar. För att bevara Stockholms karaktär har, enligt motionens författare, styren under olika mandatperioder utvecklat riktlinjer och policyers för att motverka ovarsam förtätning och förfulning av staden, men utan att lyckas. Mot bakgrund av detta föreslås att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta arkitekturzon city.

Stadsdelsförvaltningen anser att motionens intensioner i grunden är mycket angelägna och viktiga då framförallt stadens centrala delar har stora arkitektoniska och kulturhistoriska värden som bör bevaras.

Inom staden finns det, vilket också anges i motionen, flera riktlinjer och styrdokument som beskriver hur ny bebyggelsen och renovering ska förhålla sig till befintlig miljö, exempelvis Stockholms byggnadsordning och Stockholms Arkitekturpolicy.

Förvaltningen kan utifrån sitt kompetensområde inte bedöma huruvida en "Arkitekturzon city" behövs eller inte. Om föreslagen zon kan förtydliga och göra det enklare att följa stadens riktlinjer så kan det enligt förvaltningen finnas anledning att utreda vidare om en sådan zon kan införas.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått en motion av Mikael Valier Furtenbach (KD) om att inrätta arkitekturzoner i city och stadens äldre stadsdelar.

Motionen har förutom till Södermalms stadsdelsnämnd remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden och Norra innerstadens stadsdelsnämnd.

Remisstiden sträcker sig till den 26 augusti 2025. Motionen bifogas som bilaga till tjänsteutlåtandet.

Ärendet

I motionen anges att Stockholms karaktär ofta förknippas med innerstadens stenstad i sekelskiftets olika arkitekturstilar; en varsam blandning senromantik, nordisk klassicism och jugend längs stadens långa kajer. En karaktär som, som enligt motionens författare, förstärks av kontrasterande historiska inslag i ännu äldre stilar, framförallt i och kring Gamla stan.

I motionen beskrivs vidare den kraftiga stadsutvecklingen under 1900-talets andra hälft och början av 2000-talet där den befintliga stadens stil och utformning bröts. Den uppskattade arkitekturen ersattes av billiga, karga fasader på bekostnad av den karaktär som bidragit till Stockholms skönhet. Även i befintliga stadsdelar förtätas kvarter med kraftigt kontrasterande inslag utan hänsyn till omgivningen, vilket skapar ett förståeligt folkligt motstånd mot en i grunden nödvändig stadsutveckling.

För att bevara Stockholms karaktär har, enligt motionens författare, styren under olika mandatperioder utvecklat riktlinjer och policyers för att motverka ovarsam förtätning och förfulning av staden, men utan att lyckas.

Motionens författare menar att Stockholms innerstad och de äldre stenstäderna i närförort behöver skyddas genom inrättandet av arkitekturzon city. En zon som råder bot på den fria tolkningen av stadens riktlinjer och policyer, som krävställer att all utveckling och förtätning ska ske i strikt harmoni med det befintliga i både form och karaktär för att beviljas bygglov och markanvisningar. På så sätt motverkas, enligt motionens författare, ovarsam förtätning samtidigt som flera delar av city successivt kan återställas från brutal modernism till sekelskiftesstil i samband med totalrenoveringar.

Med anledning av ovanstående föreslås att kommunfullmäktige beslutar

- Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta arkitekturzon city.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöenheten inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 11 augusti 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen anser att motionens intentioner i grunden är angelägna och viktiga då framförallt stadens centrala delar har stora arkitektoniska och kulturhistoriska värden som bör bevaras.

Inom staden finns det, vilket också anges i motionen, flera riktlinjer och styrdokument som beskriver hur ny bebyggelsen och renovering ska förhålla sig till befintlig miljö, exempelvis Stockholms byggnadsordning och Stockholms Arkitekturpolicy.

Förvaltningen kan utifrån sitt kompetensområde inte bedöma huruvida en "Arkitekturzon city" behövs eller inte. Om föreslagen zon kan förtydliga och göra det enklare att följa stadens riktlinjer så kan det enligt förvaltningen finnas anledning att utreda vidare om en sådan zon kan införas.

Barnrättsanalys

Förvaltningen uppfattar inte att motionens förslag innebär några specifika konsekvenser för barn varför någon barnrättsanalys inte genomförts.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen gör bedömningen att motionens förslag inte ger några direkta konsekvenser utifrån ett könsperspektiv.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Expedieras till
Kommunstyrelsen.

Snorre Berglund
Tf Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Esther Östin
Enhetschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Motion av Mikael Valier Furtenbach (KD) om att inrätta arkitekturzoner i city och stadens äldre stadsdelar.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Snorre Berglund, Stadsdelsdirektör	2025-06-11
Esther Östin, Enhetschef	2025-06-11